

Päätä seinään, ennemmin vai myöhemmin?

Puolitoista vuotta sitten lupasin palata asiaan viimeistään 15 vuoden kuluttua. Satuneesta syystä lienee kuitenkin parasta tehdä se jo nyt.

Asia oli ja on nyt yhä enemmän kysymys, olemmeko tulleet talouskasvun pitkän aallon päähän ennenaikaisesti. Vanhat säännönmukaisuudet viittaavat siihen, että maailmantalouden vahva nousukausi jatkuisi 2020-luvulle, vaikka välillä tulisikin hie-man takapakkia.

Kaikki kuitenkin vertaavat nyt edessä olevaa talouskurimusta 1930-luvun Suureen Lamaan. Suomessa se jäi melko lieväksi, mutta muualla 25 % oli yleinen luku – suunnil-leen sen verran putosivat esimerkiksi maailmankaupan volyyymi sekä USA:n kansantuote ja kuluttajahinnat. Työttömyysaste siellä kohosi 25 prosenttiin. Vertaus näyttää kuitenkin ontuvan pahasti, sillä nyt puhutaan korkeintaan muutamista prosenteista.

Jollei yhtä isoa investointipankkia, Lehman Brothersia olisi päästetty konkurssiin 15.9.2008, kenties rahoituslaitosten keskinäinen luottamus ei olisi romahtanutkaan, ja pahan finanssikriisin sijasta USA:n asuntomarkkinakupla olisi tyhjentynyt hiljaksen si-histen. Toisaalta on mahdollista, että kriisi syvenee uudelleen, kun pankkien heikko tila valkenee Atlantin molemmin puolin. Silti toistaiseksi perusskenaario on, että tästä sel-vitään aika vähällä.

Varsinkaan koko maailmantalous ei ole vaipumassa syvään lamaan, vaan se saattaa jopa päästä hiukan plussan puolelle tänä vuonna. Kasvun painopiste on jo hyvän aikaa ollut Kiinassa ja muualla Aasiassa. Pelkistäen voi sanoa, että USA:n ja sen mukana Län-nen tietä kriisiin rahoitti kiinalainen säästäjä. Nyt kun siinä pää on tullut vetävän käteen, niin kuvaan saattaa piankin astua kiinalainen kuluttaja.

Kiinan johtajat tekevät varmasti kaikkensa, jotta maan talouskasvu ei hidastuisi liikaa ja aiheuttaisi yhteiskunnallisia levottomuuksia. Lähivuosina heidän on kuitenkin vaikea löytää nopean kasvun lähteitä vientimarkkinoilta. Sen sijaan heidän kannattaisi lisätä kotimaista kysyntää ja erityisesti kulutusta. Länsimaistakin joku voisi nähdä siinä tilai-suutensa, mutta pitkäänkö sitä Kiinan ja maailman luonto kestäisi? ■

Heikki Taimio